

Ewa Nawrońska

Żuków, gm. Przelewice, woj. szczecińskie. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 11, 94-95

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

badań. Osada kultury łużyckiej z okresu
 halztackiego i cmentarzysko z okresu
 wpływów rzymskich.

W 1977 roku przebadano powierzchnię 656 m². Badania koncentrowały się w północnej części stanowiska. Wykazały one, że osadnictwo paleolityczne nie występuje dalej na północ od krzemienia odkrytych w latach poprzednich. W warstwach wyżej położonych, w tej samej części stanowiska odkryto dalsze ślady pracowni odlewnictwa brązu. Znalaziono jeden cały tygielak gliniany z zastygłymi kropelkami brązu, kilkadziesiąt fragmentów podobnych tygli, glinianych form odlewniczych i stopionego brązu oraz liczne kawałki zstłonej polepy. Natrafiono także na kilka bryłek żużla żelaznego. Śledząc przebieg rowów odkrytych w latach poprzednich w zachodniej części stanowiska ustalono, że w dalszym ciągu biegną one w kierunku południowo-zachodnim. Oprócz dwóch znanych już rowów odkryto kilka dalszych krążących się z powyższymi. Ich funkcja jest jeszcze nieznana. Wszystkie odkryte rowy były znacznie głębsze i wyraźniej czytelne niż w latach poprzednich.

Wykopy usytuowane na wybiegających w kierunku północno-zachodnim, nieco wyniesionym ponad teren ogrodu, wykazały, że istniała tam osada. Z ciekawszych obiektów odkryto tu szczątki prawdopodobnie pieca /liczne kawałki polepy z odciskami gałązek/ oraz dwie sąsiadujące ze sobą jasy, z których jedna była produkcyjną /warstwy spalenizny, przepalonej polepy oraz gliny/, w drugiej natomiast znaleziono bardzo dużą ilość ceramiki zachowanej w dużych fragmentach, pochodzi ona z kilku rozbitych naczyń. W południowo-zachodniej części stanowiska natrafiono na liczne obiekty związane z kulturą łużycką. Rozmiary jednego z nich wskazują na możliwość pełnienia przez niego funkcji mieszkalnej.

Na całym badanym obszarze natrafiono na mniej lub więcej zniszczoną warstwę kulturową oraz liczne, często bardzo dobrze zachowane jasy. Oprócz wymienionych już znalezisk odkryto liczne przedmioty, miniaturowe naczynka, paciorki gliniane, fraga. figurki antropomorficznej /noga/, fraga. ornamentowanego przedmiotu z brązu, szczykozyki żelazne oraz "rozcieracze".

Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich reprezentowane było przez jeden /?/ grób jamowy oraz nieliczne luźne zabytki pochodzące z grobów zniszczonych.

Badania będą kontynuowane.

ZEPENIKI, gm. Sobków
 woj. kieleckie
 Stanowisko 1

patrz
 wczesne średniowiecze

ZUKÓW, gm. Przelewice
 woj. szlacheckie
 Stanowisko 3

Konserwator Zabytków Archeo-
 logicznych w Szczecinie

Badania prowadziła mgr Ewa Nawrońska. Finanso-

wał WKZ w Szczecinie. Trzeci sezon badań. Osada ludności kultury łużyckiej z okresu halztackiego oraz osada z początku okresu wpływów rzymskich.

Wielokulturowe stanowisko 3 w Żukowie znane jest od XIX w. Odkryto na nim ślady osadnictwa od neolitu do wczesnego średniowiecza. Już w ubiegłym stuleciu było ono niszczone przez wybieranie piasku, co aktualnie zostało wstrzymane. Zabezpieczono także krawędzie wybierzyska.

W ramach tej akcji rozkopano w 1977 r. 1 arowy odcinek we wschodniej partii plaśnicy narażony na zniszczenie wskutek podkopania krawędzi. Bezpośrednio pod humusem występowała czarno - szara warstwa kulturowa o grubości 70-80 cm, przesycona kośćmi zwierzęcymi, ułamkami naczyń i grudkami polepy. Znalezione w niej także żelazne szydełko i przęśliki. Na głębokości ok. 0,60 m od powierzchni zarysowało się wydłużone, niekątowe zagłębienie o wymiarach 3,0 x 2,0 m i głębokości ok. 0,3 - 0,4 m. Wypełniała go intensywnie czarna, piaszczysta ziemia z dużą ilością humusu.

W zagłębieniu, będącym prawdopodobnie pozostałością małej budowli odkryto liczne ułamki naczyń i grudki polepy. Ceramika z zagłębienia i warstwy kulturowej reprezentuje bardzo jednolity zespół datowany na początek okresu wpływów rzymskich. Datowanie to potwierdza także data C14 uzyskana z analogicznego obiektu odkrytego na tym stanowisku w roku ubiegłym.

Poniżej warstwy kulturowej z okresu wpływów rzymskich zalegała warstwa kulturowa z ceramiką kultury łużyckiej z okresu halztackiego. Na piaszczystym calcu nie zarysowały się wyraźniejsze ślady po słupach, obserwowane w skarpie plaśnicy w odległości kilku metrów od wykopu.

Badania będą kontynuowane.